

Уикипедия: Достоверност чрез разговор

Поглед иззад една несъществуваща завеса

Asaf Bartov <asaf@wikimedia.org>

Wikimedia Foundation

December 2016, Sofia, Bulgaria

Кой съм аз?

- Аз съм Асаф Бартов, работя във Фондация Уикимедия, некомерсиалната организация, която подкрепя Уикипедия по целия свят.
- Аз съм дългогодишен **доброволец** (от 2001)
- **Работя** като програмен координатор във Фондация Уикимедия, и съм фокусиран върху работата със и подкрепянето на възникващите укиобщности от доброволци по целия свят.
- През изминаващата година се фокусирах върху проектите за **Развиване на капацитета на укиобщностите**, изграждайки потенциал за управление на конфликти (Украйна), за общуване и връзки с медиите (Бразилия), и засилване на техническите умения на уикипедианците (Индия).
- За съжаление, на говоря български. :(

Някои факти за Уикипедия на български

**Колко общо са статиите
на български?**

Около 224 000

**Колко са редовно
допринасящите
редактори?**

Повече от 200

(от които 100% доброволци)

**Колко прегледи
на статиите се правят
месечно?**

Повече от 22 милиона

(~740 000 на ден)

**Кои бяха най-четените
статии миналия месец?
(ноември)**

Най-четените статии за ноември 2016

1. Румен Радев (~200К)
2. Мажоритарна избирателна система (~100К)
3. Президентски избори в България (2016) (~100К)
4. Доналд Тръмп (~100К)
5. Цецка Цачева (~51К)

**Представете си свят,
в който всеки може
свободно да споделя
цялото човешко знание.
На това сме се посветили.**

Достоверна ли е Уикипедия?

...в нашия свят на „пост-истина“...

Разговорът, който изгради енциклопедия

- Как се правят енциклопедиите?
- Оригиналното уики (c2.com, 1995)
 - Съдържание и мета-съдържание („беседа“)
- Уикипедия = Енциклопедия в уики среда

Adapter Pattern

Intent: *Convert* the interface of some class *b* into an interface *a* that some client class *c* understands. The `AdapterPattern` lets classes with incompatible interfaces work together. This is sometimes called a *wrapper* because an adapter class wraps the implementation of another class in the desired interface. This pattern makes heavy use of delegation where the delegator is the adapter (or wrapper) and the delegate is the class being adapted.

One could say that both the `AdapterPattern` and the `BridgePattern` are specific instances of `JimCoplien's EnvelopeLetter` idiom. *Or of the `HandleBodyPattern`.*

The description above talks about Adapter as being a way to wrap an object in an incompatible interface. In reality, the `AdapterPattern` can be used for much more than that. Its principal feature is that it provides a way for an object to permit access to its internals in such a way that clients are not coupled to the structure of those internals. The Eclipse code base applies this characteristic of the `AdapterPattern` repeatedly to implement the `LawOfDemeter`; to avoid having clients of a class coupled to the internal structure of the class. --`DaveOrme`

-
- <http://www.vincehuston.org/dp/adapter.html>
 - <http://www.castle-cadenza.demon.co.uk/wrapper.htm> (where it is called Wrapper rather than Adapter).

И ТАКА, достоверна ли е Уикипедия?

- Кратък отговор: не
 - Не чак толкова кратък отговор: *не задължително*
 - Точен отговор: зависи
- **Уикипедия е добра първа стъпка по пътя към знанието**
 - Самата Уикипедия препраща читателите си към вторични източници
- Разговорът > редколегията
 - Законът на Линус

Уикипедия
Свободната енциклопедия

[Начална страница](#)
[Случайна статия](#)
[За Уикипедия](#)
[Направете дарение](#)
[Блог на Уикипедия](#)
[Пишете ни!](#)

[Участвайте](#)
[Защо?](#)

Статия [Беседа](#)

[Преглед](#) [Редактиране](#)

Иван Вазов

от Уикипедия, свободната енциклопедия

 *Тази статия е за **българския писател**. За неговия племенник, политикъ
личности със същата фамилия вижте [Вазов](#).*

Иван Минчов Вазов е български поет, писател и драматург, наричан често „патриа
Творчеството на Вазов е отражение на две исторически епохи – Възраждането и сл
академик на Българската академия на науките и министър на народното просвеще
г. от Народната партия.

Неутралната гледна точка като разговор и практика

- Енциклопедиите са неутрални, нали?
- Неутралността в перспектива; неутралността в спора
- Как се постига неутралността?
- Неутралността е част от качеството

Качеството като разговор

Законът на Кънингам:

„Най-добрият начин да получиш правилния отговор в интернет не е да публикуваш въпрос, а да публикуваш грешния отговор.“

Уикипедия
Свободната енциклопедия

- [Начална страница](#)
- [Случайна статия](#)
- [За Уикипедия](#)
- [Направете дарение](#)
- [Блог на Уикипедия](#)
- [Пишете ни!](#)

Участвайте

- [Защо?](#)
- [Изпробване](#)
- [Помош](#)

Статия [Беседа](#) [Преглед](#) [Редактиране](#) [Редактиране на кода](#) [История](#)

Иван Вазов

от Уикипедия, свободната енциклопедия

Тази статия е за **българския писател**. За неговия племенник, полигеме вижте *Иван Вазов (пояснение)*. За други личности със същата фамилия вижте *Иван Вазов (пояснение)*.

Иван Минчов Вазов е български поет, писател и драматург, наричан често „патриарх на българската литература“. Творчеството на Вазов е отражение на исторически епохи – Възраждането и следосвобожденска България. Иван Вазов е академик на Българската академия на науките и министър на народното просвещение от 7 септември 1897 г. до 30 януари 1899 г. от Народната партия.

Уикипедия
Свободната енциклопедия

- [Начална страница](#)
- [Случайна статия](#)
- [За Уикипедия](#)
- [Направете дарение](#)
- [Блог на Уикипедия](#)
- [Пишете ни!](#)

- Участвайте
- [Защо?](#)
 - [Изпробване](#)
 - [Помош](#)

Статия [Беседа](#) [Преглед](#) [Редактиране](#) [Редактиране на кода](#) [История](#)

Иван Вазов

от Уикипедия, свободната енциклопедия

Тази статия е за **българския писател**. За неговия племенник, полигеме вижте *Иван Вазов (пояснение)*. За други личности със същата фамилия вижте *Иван Вазов (пояснение)*.

Иван Минчов Вазов е български поет, писател и драматург, наричан често „патриарх на българската литература“. Творчеството на Вазов е отражение на исторически епохи – Възраждането и следосвобожденска България. Иван Вазов е академик на Българската академия на науките и министър на народното просвещение от 7 септември 1897 г. до 30 януари 1899 г. от Народната партия.

Качеството като разговор

- Качеството се изгражда със забавяща се скорост
 - Соловата работа срещу разговора
 - Признанието; повишаващите се стандарти
- „Евентуализъм“; несвършената работа като мотиватор
- Пренебрегваната роля на читателите в разговора (това е нещо ново и особено за повечето хора)

Норми и взимане на решенията в Уикипедия

- „Доведете ми главния редактор на Уикипедия!“
- Управлението като разговор
- Еволюцията на управлението
 - Силата на празната уики страница

Уикипедия:Разговори

от Уикипедия, свободната енциклопедия

[Първи стъпки](#)

[Правна рамка](#)

[Енциклопедично съдържание](#)

[Уикиетикет](#)

[Редактиране на страници](#)

[Портал на общността](#)

[Навигация](#)

[Потребители](#) • [Потребителско име](#) • [Лична страница](#) • [Беседа](#) • [Подпис](#) • [Е-поща](#) • [Лични н](#)

Потребителски групи: [Права по групи](#) • [Автоматично одобрени потребители](#) • [Патрульори](#) • [Адми](#)

Обсъждания и заявки: **Разговори** • [Активни беседи](#) • [Уикисреци и семинари](#) • [Новини](#) • [Справки](#) • [Заявки](#)
[Страници за спасяване](#) • [Категории](#) • [Шаблони](#) • [Техническа поддръжка](#) • [Заявки към администратори](#) • [З](#)

Обсъждания с гласуване: [Консенсус](#) • [Гласуване](#) • [Правила за гласуване](#) • [Решения за политиката](#) • [Предложен](#)
[Страници за изтриване](#) • [Предложения за избрани статии](#) • [Анкет](#)

Здравейте и добре дошли! Това е страницата за обсъждания на общността на Уикипедия на български език. Ако е
аспекти могат да се окажат обърквачи и нови за вас - затова с удоволствие ще ви помогнем.

Страниците [Първи стъпки](#), [Наръчник на уикипедианеца](#), [Портал на общността](#) и [Често задавани въпроси](#) ще ви пом
нужда всеки нов редактор на Уикипедия. Ако в помощните страници има неясни места, непременно ни кажете, за да
ги, но и не се колебайте направо да зададете тук своите въпроси.

Отново ви приветстваме за добре дошли!

Норми и взимане на решенията в Уикипедия

- Един размер не пасва за всеки (например въпросът със значимостта)
- Ограниченията на управлението чрез разговор
 - „Хайде да обсъдим това на публично място, което никога не забравя“
 - Разговорът изисква време; Уикипедия е неефикасна, но неефективна

„Сбора на цялото човешко познание“

- Точно колко знание е „цялото човешко познание“?
- https://enwp.org/User:Emijrp/All_human_knowledge
- ~104М значими теми; ~0.25М на български; ~5М на английски; ~25М в Уикиданни; ново познание!;
- Дилемата за „крайния срок“

**И значи редакторите на
Уикипедия могат да
правят всичко сами?**

Откъде идва познанието?

Уикипедия ♥ Библиотеките

- **Източници, източници, източници!**
- **Уикипедия като прозорец към библиотеката**
- **Уикипедианци на гости** - Уикипедианец в колектива, който сътрудничи с експертите & осъществява връзката с доброволците
- **Работилници и маратони по редактиране на Уикипедия** - обучение; усилия за таргетирано подобряване на качеството
- **Даряване на съдържание от партньорите** - свободнолицензирани изображения и мултимедия в Общомедия; транскрибиране; метаданни

Библиотекарите участват като такива

WIKIPEDIA**15**

#1Lib1Ref

1lib1ref.org / @wikilibrary

#1lib1ref (1lib1ref.org)

- 29,000 прегледи на страници
- >1250 приноси
- >1000 туита

Старт: 15 януари 2017
(рожденият ден на Уикипедия)

Някои полезни връзки

- <https://bg.wikipedia.org/>
 - Първи стъпки:
<http://bg.wikipedia.org/wiki/%D0%A3:1>
- <https://glamwiki.org/>
- „Цялото човешко познание“:
https://enwp.org/User:Emijrp/All_human_knowledge

Въпроси?

asaf@wikimedia.org

Благодаря ви за вниманието!

asaf@wikimedia.org